

Mnogovrstne novice.

* V *toplicah Topuskih* je bilo, kakor v *Krapini*, do lanskega leta puščanje krvi s stavljenjem „rogov“ tako navadno, da so te toplice včasih bolj mesnici kakor toplicam podobne bile. Med prostim ljudstvom je bila vraža, da je za zdravja voljo potrebno človeku vsako leto pušati in to se je v teh toplicah godilo z rogovi, ki so se stavili zdaj na to, zdaj na drugo mesto života. Leta 1874. so se v Topuskih toplicah stavili 4494 osobam rogovi, leta 1875. pa 4653 osobam. Kar pa je vlada vojaške granice leta 1876. prepovedala te rogove brez dovoljenja zdravnikovega staviti, so leta 1876. le 69 osobam rogovi stavljeni bili, in letos do konca julija samo le eni osobi. Res skrajni čas je bil, da je vlada prepovedala neumno prelivanje človeške krvi.

Naši dopisi.

Iz Rusije 26. avgusta. 7. — „Bitva pri Plevni! Turška zmaga pri Plevni! Rusi pobiti pri Plevni!“ Ta peklenski krik se razlega od 30. julija po vsej bašibuzovski Evropi začeni od Magjarskih prešičarjev do Angleških kramarjev. Vihajo si z lojem namazane brke in mencajo žulaste od plesnjivih soldov roke s sladkim smehom, češ, „severnega“ barbara in vse panslaviste so Turki pri Plevni pokopali. Bahaški vriš in piš turkomanske druhal, ki na zeló obrača Božji dar jezika ter se hudodelski zove „omikani Evropejski narod“ daleč preseza vso to vrtoglavno norost, katero drevni pisatelji pripisujejo pijanim do zverinske jarosti razhujskanim malikovavkam svojega kozjega boga.

Če kdo misli, da so ti brezvestni mrzavci, prodavši svojo pičlo čast za Turški groš, ohranili še kako zdravo trohico v oprhlih svojih možganih, iz katere bi se morda pozneje kedaj mogla izcimiti sposobnost zdravo in pametno soditi svoje postopanje — naj vzame v roke list Turškega vojnega ministerstva in pa Dunajsko „Militär-Zeitung“. V unem listu so citati nesramne laži, kakor sledeča pod imenom „telegrama iz Dunaja“: „Ker so Turške armade pobile Ruse kakor v Aziji tako tudi v Evropi, se je vnela v Rusiji silna revolucija. Insurgenti imajo rudeče kokarde, pobili so vse posadke po mestih in razpodili policijo ter vzeli vlast v svoje roke.“ V Dunajskem pa se med drugimi sanjarskimi bedarijami beró te-le blodnje: „Rusija že nima sposobne za vojsko armade; vse reserve, kar jih ona še ima, niso v stanu narediti sposobnega za boj faktorja iz pobite glavne Ruske armade doma v Rusiji vojakov ni več tako je Rusija očividno uničena in vojska za to leto tudi končana Kar se tiče vojnega dela, je prepir med Turčijo in Rusijo končan. Kakor je prva pokazala, da je sposobna za življenje, tako je poslednja dokazala svojo slabost Popolnoma so pobiti tisti, ki so tirjali, da bi Avstro-Ogerska se potegnila za Rusijo; al to bi bilo ravno to, kakor opravičiti tata, opravičiti razbojnika, ki je ponoči vdrl v hišo sosedovo.“

Tako se drzne čenčati vojni list tiste države, katero je Rusija otela iz puntarskih pestí, in katera je bila potem v vsaki vojski nesrečna, odkar je z nehvaležnostjo razžalila Rusko dobrodušje! Ne bo, menim, neskromno, da Dunajski „Militärzeitung“ razkrijem tisto javno skrivnost, katero lahko vsak vidi, kdor se za to briga. Gubernija, v kateri jaz živim, šteje milijon prebivalcev, iz katerih je 15.000 vojakov regularne armade brez ratnikov. Ko je bila vojska napovedana, jih je 4600 šlo v „pohod“, 10.400 pa jih je ostalo doma. Ko se je pokazalo, da jih je šlo premalo, odpravili so za njimi še 2622 móž, ostalo jih je tedaj še doma 7778, a

na mesto onih, ki so odšli, so sklicali ravno toliko ratnikov prvega reda, ki se bodo 3 mesece doma učili vojnega dela. — Te številke naj Dunajski vojni častnikarji pomnožé z 80. Če jih turkoljubje ni popolnoma obduševno zmožnost djalo, si pač lahko na prste sošteli bodo, da Rusija ima doma še zadosti vojakov, če bo treba zraven Turških tudi še druge „omikane“ bašibuzuke v kozji rog vgnati.

Kaj prav za prav je Turška zmaga pri Plevni? Znano je, da 1800 Rusov v Bajazidu se je držalo 23 dni proti 30.000 Turkov, in to grozno Turško armado so Rusi potolkli, ko jim je prišel Tergukasov z 12.000 vojaki na pomoč, — v okopih na Plevenskih gričih pa je bilo do 50.000 Turkov, katere je napadlo do 30.000 Rusov tako brez vspeha, da Rusi, zgubivši 6000 vojakov, so se umaknili v svoje pozicije, a Turki, po številu skoraj dvakrat močnejši, si niso upali spustiti se za njimi izza okopov in z gričev. To je Ruska pobitev pri Plevni! In ta Turška „zmaga“ je strategom Dunajskega vojnega lističa možgane tako zmešala, da vidijo kaj, kar ni, in verjamejo to, po čemur sicer željno, a zastonj hrepené.

Ko bi strateg Dunajske „Militär-Zeitung“ imeli toliko zdrave pameti, da bi zrelo premislili, s čem bi mogli Ruske politike in stratege pošteno našeškati in pri tem varovati svojo čast, obdelavali bi v svojem lističu prašanja podobna sledečim: Zakaj Rusija odklanja zvezo in pomoč Srbsko iz puste ustrežljivosti tistim, ki Srbe psujejo razbojnike in tatove? Zakaj Rusija, ki dobro pozna Turško surovost, ko je sklenila iztrgati trpeče kristijane iz trinoških parkljev, ni poslala brž iz začetka na Batum 20.000 mož namesti 8000, pod Kars 50.000 namesti 15.000, na Vizin 60.000 namesti 20.000, pod Ruščuk in Šumljo 400.000 namesti 100.000? Zakaj je general Kriedener peljal svojih 30.000 mož pred Plevno kakor čedo volov v mesnico, ki bi bil moral vendar vedeti, da vojskovodja mora najprej poizvedeti, koliko je sovražnika in na kakošnih pozicijah? Zakaj se je moral pri Šibki general Stoletov, imevši samo 7000 mož, bít s petdesettisučno armado Sulejmana cele tri dni, dasi ravno bi mu bili lahko že prvi dan poslali generala Radeckija na pomoč? Na kratko: zakaj ni Rusija prišla sovražnika iz prvega začetka s toliko silo, da bi bila brez ovire očistila kristijansko zemljo od krvočne pošasti, namesti da se cuka z bašibuzuki in gleda, kako te zveri skrunijo in ubivajo v Jenizagri in drugod nedolžni narod, mučijo in koljejo njene lastne sinove spred njenimi očmi? Zakaj pošilja Rusija še zdaj le majhno pomoč svojim premajhnim armadam, namesti dvigniti na jug še 400.000 mož, ki se brez dela po Ruskih mestih šetajo? To bi jej dalo priložnost vsaj do oktobra popraviti to, kar je do zdaj zamudila. Zakaj Rusija ne posluša svojega naroda, ki je gotov „požertvovatj vsem dlja spasenja Ruskoj česti i Slavjanskega imeni“?

V vsej obširni Rusiji, kar sem je pretekli mesec obhodil, nikjer nisem videl objokanih mater ali nevest, nikjer ne klavernega ratnika. Povsod vsaj polovina poklicanih ratnikov, če ne več, se dobrovoljno ponuja v „pohod“, in tisti iz nedobrovoljnih, katere pri izbiranju komisija spoznava za sposobne nositi orožje, potrjujejo prisego z navdušenim „ura!“ ter se zbirajo v kosarne z radostnimi pesmami. Plevenska „Turška zmaga“ je v Rusiji porodila scene, kakoršna je bila sledeča: V Kazanji vsi poklicani ratniki, ko so se sošli na določeni dan, so izrekli komisiji željo, da dobrovoljno stopijo v polk; med njimi so se nahajali po dva brata, iz meščanov tudi taki, ki so služili po 20 do 40 rubljev na mesec dni. Kogar komisija ni pripoznala spo-